

Nr 633

Av herr Nelander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 171, angående vissa ändringar i statens allmänna avlöningsreglemente m. m.

I proposition nr 171 har Kungl. Maj:t föreslagit, att bostadsavdragen för tjänstebostäder för kyrkoherdar och komministrar skola höjas. Motionärerna äro införstådda med att viss höjning är motiverad. Dock anse vi att tillräcklig utredning härom ej verkställt, vilket däremot skett när det gäller den liknande frågan om folkskollärarnas tjänstebostäder. Prästernas fackliga organisation, Svenska prästförbundet (SPF) samt SACO ha icke heller beretts tillräcklig tid att sätta sig in i förslaget och diskutera det samma med civildepartementet. Propositionen är dagtecknad 31 mars. Först 24 mars fick prästförbundet kännedom om att proposition i ärendet förbereddes. Definitivt svar begärdes till 29 mars. Fördenskull nödgades SPF meddela, att det icke haft möjlighet att taga ställning till sakfrågan. Förbundet ansåg att en justering av bostadsavdragen borde föregås dels och framför allt av förhandlingar i vedertagen ordning och i likhet med vad fallet varit beträffande folkskollärarnas tjänstebostäder, dels även av en utredning, som toge hänsyn till prästgårdarnas varierande standard och deras användning i församlingarbetet samt övriga faktorer som i detta sammanhang borde beaktas.

Vi vilja gärna vitsorda, att församlingarnas beslutande organ i de allra flesta fallen slå vakt om tillfredsställande standard beträffande prästgårdarnas kvalitet, fast dessa i regel äro rätt gamla, enligt utredning i mer än femtio procent mer än 75 år. Ett ytterst litet antal prästgårdar äro byggda under de senaste tio åren. Att använda samma indexberäkning för prästgårdar som för bostäder som byggts under de senaste åren med deras starkt uppskruvade byggnadskostnader synes icke helt skäligt. Den höjning med 25 procent av bostadsindex, som skulle motivera en generell höjning med 25 procent av bostadsavdragen för prästernas tjänstebostäder, håller icke, då den förra ju främst beror på högre byggnadskostnader under de senaste åren.

En faktor att räkna med i detta sammanhang är därtill det faktum att, så länge man avvaktar den pastoratsreglering som bebådats, man är oberoende att kosta på förbättringar av prästgårdar i de församlingar där pastoratsregleringssakkunniga föreslå ändring eller indragning av ordinarie präst-

tjänst. Så länge vakanssättning tillämpas verkställas mera sällan förbättringar av tjänstebostädernas standard.

Det bör dock i detta sammanhang ej bestridas att fixeringen av den hyra som år 1951 ålades präster med tjänstebostad var relativt låg i förhållande till antal rum och övriga utrymmen.

Vid avvägning av hyresbeloppen bör hänsyn även tagas till de i följd av tjänstebostadsbeståndets i regel höga ålder mycket höga uppvärmningskostnaderna. Trots att t. ex. vad gäller kyrkoherdebostäderna församlingarna ha att svara för uppvärmningskostnaden utöver 675 kubikmeter, blir kostnaden för tjänstinnehavaren oproportionerligt hög. I överdimensionerade och i regel dåligt värmeisolerade bostäder av äldre datum kan värmekällan inte rationellt utnyttjas på ett sätt som tål jämförelse med nya och i detta avseende tekniskt väl tillgodosedda lägenheter. Enligt en nyligen verkställd undersökning för Växjö stift uppgå sålunda bränslekostnader som åvila tjänstinnehavaren i prästgårdar byggda före 1900 (53 % av samtliga) i nära hälften av fallen till samma eller högre belopp än hyran. Likväl äro hyrorna beräknade efter 1945 års hyresberäkning samt fastställda så sent som år 1951. Många av de äldre, dåligt disponerade och tungarbetade tjänstebostäderna i ortsgrupp II draga redan nu — utöver mycket betungande skötsel och dyr extra städhjälp m. m. — en årlig kostnad överstigande 3 000 kronor, även då pastorsexpeditionen är inrymd i prästgården och bostaden därutöver även flitigt utnyttjas i församlingsarbetet.

Av det senast anförda framgår att en generell hyreshöjning i enlighet med propositionens förslag på 25 procent inte kan verka rättvist.

Med hänsyn till det ovan anförda hemställa vi,

att riksdagen måtte avslå Kungl. Maj:ts förslag på denna punkt samt i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att utredning verkställas angående de ifrågavarande bostädernas standard, deras användning i församlingsarbetet och övriga faktorer som i detta fall böra beaktas och att nytt förslag förelägges riksdagen sedan förhandlingar på grundval av utredningsresultatet förts med vederbörande personalorganisationer.

Stockholm den 22 april 1955

Eric Nelander

Thorvald Ekdahl

Ernst V. Staxäng

*Harald Andersson
i Dunker*

Margit Vinge

Hj. Åhman

Helga Sjöstrand